

Culturele
ANBI

424ste concert
Maandag 15 april 2024
20.00 uur

Wiener Mozart Trio

Daniel Auner, viool

Diethard Auner, cello

Irina Auner, piano

Grote Zaal
Deventer
Schouwburg

PROGRAMMA

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Pianotrio in G, KV 564 (1788)

Allegro
Andante
Allegretto

Robert Schumann (1810-1856)

Fantasiestücke, Op. 88 (1842)

Romanze
Humoreske
Duett
Finale

PAUZE

Antonín Dvořák (1841-1904)

Pianotrio nr 1 in Bes, Op. 21 (1875)

Allegro molto
Adagio molto e mesto
Allegretto scherzando
Finale. Allegro vivace

--- o ---

Het **Wiener Mozart Trio** werd opgericht in het Mozart-jaar 1991. Sedert een bezettingswijziging in 2008 bestaat het trio uit vader, moeder en zoon Auner. Het ensemble treedt op in de belangrijke muziekcentra van Europa en daarbuiten, o.a. Azië. Ook neemt het frequent deel aan muziekfestivals. Sinds 2012 heeft het Wiener Mozart Trio ook een eigen internationaal muziekfestival in Slot Hunyadi in Wenen: de Sommerkonzerte Wienerwald, met

een keur aan gastoptredens.

De musici beschouwen het als hun roeping muziek als een spontane en oorspronkelijke ervaring over te brengen. Voor hun staat de persoonlijk-muzikale verhouding tot elkaar voorop. De ontwikkelde gemeenschappelijke muzikale taal én de specifieke klankstijl karakteriseren het familie-ensemble, met als resultaat een muzikaal vrije en onconventionele interpretatie van grote intensiteit. Daarmee hebben zij een groot publiek vertrouwd gemaakt met alle periodes, stijlen en mogelijkheden van muzikale expressie, zich uitstrekkend van de Weense klassieken tot hedendaags.

Het Wiener Mozart Trio trad eerder op in onze serie in 2000 en 2011. Toch is er een niet onbelangrijk verschil. Sedert juli 2017 speelt Daniel Auner op een viool van Giovanni Battista Guadagnini (1711-1786) die de Österreichische Nationalbank aan hem beschikbaar heeft gesteld als speciale gunst.

Bij het programma van vanavond

Mozart schreef zijn laatste pianotrio KV 564 in oktober 1788. Het is veelzeggend dat het werk uitgegeven werd in Londen en niet in Wenen. In de stad van de stroedels waren uitgevers en publiek fameus behoudend: een pianotrio werd hardnekkig gezien als een sonate voor klavecimbel of fortepiano, begeleid door viool en cello, de

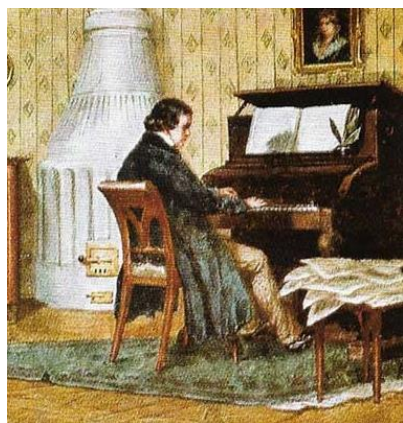

degelijke ouderwetse aanpak. Maar in Londen wist men wellicht beter: Mozart was intussen overgestapt op de moderne benadering, met zelfstandige strijkers-

partijen. Daarin week Mozart af van Haydn die nog lang zou doorgaan op de oude wijze.

Het **Pianotrio KV 564** is in opzet simpeler dan zijn voorgaande pianotrio's. Sommigen zijn daarover wel eens teleurgesteld. Het is immers een werk uit Mozart's laatste periode. Hij heeft het wellicht eerder bedoeld voor amateurs dan voor eigen gebruik. Maar de zeggingskracht wordt er niet anders door. En wat ook onveranderlijk is: Mozart is kwistig met thema's. Hij zit er vol mee. Kijk naar zijn divertimenti. En hij kan ze niet altijd kwijt, lijkt het wel. Ook in dit Trio komt na de herhaling van het eerste deel - waar volgens de letter der wet de zogenaamde doorwerking behoort te beginnen - de rekkelijke Mozart juist met een nieuw thema. Als tweede deel horen we een reeks variaties op een menuet-achtig thema. En als derde deel een eenvoudig rondothemaatje, onderbroken door een passage in mineur, waar de atmosfeer plotseling anders wordt, dan iets later door een boerendansje, en tenslotte aan het eind nog enig onverwacht maar charmant contrapunt: onder het kalme oppervlak gaat meer schuil dan je zou denken.

Robert Schumann was ruim een jaar getrouwd met de pianiste Clara Wieck, toen zij een tournee maakte naar Noord-Duitsland. Robert vergezelde haar, maar stond zo in de schaduw van zijn vrouw, dat hij ten einde raad halverwege

Schumann 1850

terugkeerde naar hun woonplaats Leipzig, om zich daar overdadig te troosten met geestrijk vocht. De

boze oude papa Wieck, die faliekant tegen het huwelijk van zijn Clara was geweest, verspreidde meteen het gerucht, dat Robert en Clara gescheiden waren.

Zoals we gelukkig weten: niets was minder waar. Clara kwam gewoon weer thuis en Robert begon aan een diepgaand onderzoek in het rijk van de kamermuziek. Hij schreef tussen juni 1842 en februari 1843 zoveel van zijn belangrijke kamermuziek, dat deze periode bekend staat als zijn *Eerste Kamermuziekjaar*. Zo zagen het licht: zijn drie strijkkwartetten, de variaties voor 2 piano's, 2 cello's en hoorn, maar ook, in de volgorde van de stapsgewijze reductie, van pianokwintet via piano-kwartet naar **Fantasiestukken Op. 88** (pianotrio).

De Fantasiestukken zijn wat opbouw betreft niet te vergelijken met het monumentale pianokwintet en -kwartet, maar vormen een losse vierdelige suite. Het werk kent een uiterst eenvoudige dramatische opbouw met romantische titels, waarbij tweemaal op een lied-achtig deel een soort mars volgt. Maar u vergist zich niet: er zit inderdaad veel raffinement in de muziek, zoveel, dat Schumann het in 1849 alleszins de moeite waard vond om het te bewerken en in 1850 alsnog uit te geven. Dat was kort na de doop van zijn eerste pianotrio in d.

Schumann schreef bij herhaling series fantasie-stukken. Zij wijken in sfeer niet af van zijn romantische liederencycli, en passen geheel in de geest van bijvoorbeeld de toverachtige sprookjeswereld van Von Eichendorff of E.T.A. Hoffmann (met diens componerende alter ego Kreisler). En zo kan men Schumann's Fantasiestukken Op. 88 dus ook wel zien als romantische instrumentale sprookjes.

Antonín Dvořák schreef zijn 1ste **Pianotrio Op. 21** in een zeer vruchtbare periode, waarin bijvoorbeeld ook de 5de symfonie tot stand kwam. We schrijven dan 1875, Dvořák was midden 30. In totaal zou hij 6 pianotrio's

schrijven. In een Tsjechisch programma uit 1892, vlak voor Dvořák's vertrek naar Amerika, stond: *'Al Dvořák's werk heeft een speciaal kenmerk: het is onze muziek, zij is Tsjechisch. Het Slavisch karakter ervan komt op een ongedwongen manier naar voren, zonder dikdoenerij. Haar natuurlijke eenvoud geeft een magische betovering, die onvermijdelijk elke luisteraar voor zich zal winnen.'* Maar zo simpel lag het toch niet. Dvořák moest hard werken om tegelijkertijd zijn muziek in lijn te brengen met de hoofdstroming in Wenen, waar Brahms de maat der dingen was voor het *establishment*. Toch was het Brahms zelf, die Dvořák vooruit had geholpen en gezorgd heeft dat hij zijn eerste onderscheiding kreeg, juist voor zijn 1ste pianotrio, in feite zijn 3de want hij had twee eerdere trio's vernietigd. Dit vroege werk is niettemin vanaf de eerste noot onmiskenbaar Dvořák. Het 2de deel behoort tot de innigste werken die hij geschreven heeft. In het laatste deel is er ook verwantschap te herkennen met Schumann (thema uit diens trio in F).

Joep Walter

Volgende concert: Jubileumconcert 2 oktober 2024

Busch Trio & Friends

Mahler-Dohnanyi-Korngold

Programmatoelichtingen en recensies

www.kamermuziek-deventer.nl